

עין משפט נר מצוה

בז א ב מיי פ"ח מהל' גניבה הל"ז טושי"ע ח"מ ק"י רל"ח סעי' יט:

בז ג מיי פ"ב מהל' בטרות הל' ו' ופ"י"ב מהל' בטרות הל"ח ס"ח פנח עין ר"ח טושי"ע

י"ד ס' שני סעי' ו':

יז ד מיי פ"א מהל' מכלות אסורות הלכה ג טושי"ע י"ד ס' עט סעי' ג:

יח ה מיי פ"ב מהל' בטרות הל"ז ופ"י"ב מהלכות בטרות הלכה ג סנה עין קח וקפה טושי"ע י"ד ס' ש"א סעי' א':

מוסף רש"י

והא מאתן וארבעין הויין. דהא ס' פלגים שני קרא קאטעל ארבע זוחא מאתן וארבעים הוי, והאי קרא גני מנה של קודש קלי בייחוקל (מחנות עז. מנח"י). כפול היה. דהוי ליה מאתן והא ארבעים נטפי על מאתים מוספת הוא דהוסיף שמות, דארבעים הוי שנות על מאתים (שם). שהורא מלבר. שנה ר' פעמיים ארבעים הנילו מחזק ארבעים פעם שנות ולא אמרינן שיתקנו המאשים לשם תלקים דהוי לה חלק וחקל שלש ופלגים זוחא ופלגים ומאתן תלקים נוסף חל המאות על המנה דהוי ליה שנות מלגלג, וההוא קרא נפקא מרות ומטעם, דמנה הוי משקל וטעם הוי מטעם (שם). לא הפנו אבות אל ביהם, להשיע להם, מפני רעיון דיום על מורה ומלות, וכי נמי רפדים רעיון דיום הוא, לזכות מפני שפיר דיום מן המורה על עליהם עמלק (שם). שכן נתרבה בנסכים, שור מתנהג בנסכים, הוי הוי' לפר (ברכות ד.י). תיתי חדא מתרתי. הלא נהוי שכן שון מן נהמה וחלנו אסור ואימורי בטרותים קריבים (שם).

שיטה מקובצת

אז ת"ל אין חלק. הימה תנא דידן דלית לה חק, דרשא בגיל דמקצת סימנים שילדה מין עז נמצא מטושטש) שילדה מין עז במימאז לה להמורא אכא וקאמר מה"מ אמר רב יהודה דאמר קרא אך בכור משמע דפליגי אהדרי מתני' דהבא דפטרא קפרא דפטור לא מחייב במקצת סימנים ומתני' דלקמן מחייב והא דקאמר במאי מפליג ה"פ אמאי לא יליף תרוייהו חמד דר' קרא ומשני תנא דידן אצטריך ליה קרא דאך בכור לכררי תנינא וגלי רחמנא בקדושת דמים דגרמה טעור מן הבכורה והיא בקדושת הגוף ואף דכ"ש הוא דבכי דקדושת מוכב הוא לטפולי דתור מקדושת דמים ור"י הגלילי דריש טעור המור לכררי לקמן הלכך גלי רחמנא בקדושת הגוף וגמר מניה קדושת דמים ואנ"ש שהיה חלקה בקדושת מוכב מסתבר טפי להפקיע בבמה מקדושת דמים אין נראה לחלק אלא גמר בבמה ותרתי עממא דקאמרא ליעיל על אגנא דידן הי"ה ועל ר"י הגלילי אמר וגמר. תוסי' הורא"ש: כן חשש המורום לזוכים. וד"ל תוסי' חיצוניות פי הקוי' לזוכים מעורבים והגן' פי שנה מלוב ממי פוט ולזוכים היו בעורתן וכן כתוב ולזוכים וכושי'ם ודיוני' להזכים ודכתיב ומצרים ילו וגו' (מנחם בירושלמי בגי' אר' דקמני והלכותיקים פפוטבמאי וכו') וכן חמרא לובאה בירוש פרח במה בהמה פי בערות חמור מפני וכן מוכב בירושלמי דגרסי'. עלה פרח במה בהמה ויצאת גבי' הוא דקמני' והלכותיקים פפוטבמאי בירושלמי וכו'. וד"ל תוסי' חיצוניות וא"ת ודלמא שפיר

אצטריכי את קראי מקדושת פטר משמע דהכא שילדה פרה מין חמור של יפה פטר חמור ואך בכור משמע דלא קריש קדושת בכור קדושת הגוף אלא כשהוא שור ובכורו שור ר"ל כיון דשמעיןן מפטר חמור אי כ' הוא חמור אין לו פרוין פטר חמור דבעין נולד שוה כמו כן שמעיןן דבעי' למימר וולדה כמותה טרם יהיה קדוש קדושת הגוף כדון בכור של פרה ואי"ת מ"מ מא' פריך והא תנא פטר פטר וכו' שפיר צריכי מקראי דמפטר פטר שמעיןן פרה שילדה מין חמור דלא קדוש בבכורה דהאי קדושת דמים והאי קדושת הגוף דראוי למזבח אבל פרה שילדה מין זה דהאי קדושת מוכב והיא דחייב בבכורה קמ"ל אך בכור שור וי"ל דהאי תנא אית ליה כ"ש זאת דכיון דהאי קדושת מוכב הוא קדושת דמים הוי שני כ"ש דהוי שני גדול כשהוא קדושת מוכב אחת וכן נמי משמע לקמן דהאי רחמנא בקדושת דמים כגון פרה שילדה מין חמור וכן פרה שילדה על דפטורה פרה שילדה ור"י הגלילי סבר גלי רחמנא בקדושת הגוף וגמר קדושת דמים וכו' משמע דסברא הוא יותר לפטור בקדושת הגוף משום דנשתת' מקדושת מוכב לקדושת דמים:

כתב אימורין בכבש אידך לא ילפי מיניה דיש בכבש מה שישן בכור ועז שכן כבש נתרבה באליה: מחד לא אתא תרוייהו אלא תיתי חד מתרתי. מה להנך כשב ועז דין הוא שנתרבו לאימורין שכן נתרבו אצל פסח שפסח בא מהם: מה להנך. שור ועז שכן נתרבו אצל (פסחים דף ע'ב) [עבודת כוכבים] בבכור דמביאי' שן ושעיר אבל לא כבש: מה להנך. שור וכבש שכן (יבול) [ושן] בהן צד ריבוי אצל מוכב שור בנסכים ושכב באליה אבל עז אין בו צד ריבוי למזבח: הלכך איצטריך למכתב דמס חלבלב דמשמע אכולהו: ור' יוסי הגלילי. דמפיק האי קרא לעד שהיה הוא שור ובכורו שור (א"כ דלהא דרשא דר' חנינא לחור אחא): א"כ. דלהכי לחוד אתא דאמור' בכור שור כשב [ועז קריבין] ליכתוב קרא אך בכור שור כשב ועז ובהכי סגי לאימורין בכור בכור למה לי כו': ש"מ. תרוייהו נפקי מיניה:

ה:

ומשקל אחד של כ"ה שיעור מנה של חול רביע מנה של קדש ^(ז) קודש שמוסף קדש ומשקלו של ט"ו ושלשמן מחזיקות שיעור מנה של קדש וכן מוכח התרגום דמתרגם וסלעא עשרין מעין תלמות מנה עשרין סלעין מנה דכספא עשרין וחמש סלעים רבעות מנה חמש ועשרה סלעים כולהון שיתין מנה רבא מנה דקודשא יהא לכון ולפי פ"ב אין ממיישב כל כך ^(ז) תלמות מנה רבעות מנה צמנה של קודש אחר שמוסף ומנה דכספא כ"ה סלעים איירי צמנה של חול ולא בשל חול אחר שמוסף אלא צמנה של חול מקמי דאימוסף איירי וא"ת ומנא לן שהוסף יחוקל כלום דילמא מתחלה היה מנה של קדש ס' י"ל דמאז ככר של משה מוכיח דתחלתו של קדש לא היה אלא ^(ז) כחול: **תשעים** חמורים ^(ז) חיים. ^(ז) ע"ש (מס' א) פוט ולזכים היו בעורתן ^(ז) ולזכים וכוש' צמלעדיו חמרא לזכא ר"פ צמה צממה (שבת דף נא: פירש בערוך) חמור מזרי וצירושלמי גרינן גריס הנאים מפוט ולזכ מהו להממנן ג' דורות: **תלמוד** **דומר** ופלגים זוחא ופלגים ומאתן תלקים נוסף חל המאות על המנה דהוי ליה שנות מלגלג, וההוא קרא נפקא מרות ומטעם, דמנה הוי משקל וטעם הוי מטעם (שם). לא הפנו אבות אל ביהם, להשיע להם, מפני רעיון דיום על מורה ומלות, וכי נמי רפדים רעיון דיום הוא, לזכות מפני שפיר דיום מן המורה על עליהם עמלק (שם). שכן נתרבה בנסכים, שור מתנהג בנסכים, הוי הוי' לפר (ברכות ד.י). תיתי חדא מתרתי. הלא נהוי שכן שון מן נהמה וחלנו אסור ואימורי בטרותים קריבים (שם).

אז ת"ל אין חלק. הימה תנא דידן דלית לה חק, דרשא בגיל דמקצת סימנים שילדה מין עז נמצא מטושטש) שילדה מין עז במימאז לה להמורא אכא וקאמר מה"מ אמר רב יהודה דאמר קרא אך בכור משמע דפליגי אהדרי מתני' דהבא דפטרא קפרא דפטור לא מחייב במקצת סימנים ומתני' דלקמן מחייב והא דקאמר במאי מפליג ה"פ אמאי לא יליף תרוייהו חמד דר' קרא ומשני תנא דידן אצטריך ליה קרא דאך בכור לכררי תנינא וגלי רחמנא בקדושת דמים דגרמה טעור מן הבכורה והיא בקדושת הגוף ואף דכ"ש הוא דבכי דקדושת מוכב הוא לטפולי דתור מקדושת דמים ור"י הגלילי דריש טעור המור לכררי לקמן הלכך גלי רחמנא בקדושת הגוף וגמר מניה קדושת דמים ואנ"ש שהיה חלקה בקדושת מוכב מסתבר טפי להפקיע בבמה מקדושת דמים אין נראה לחלק אלא גמר בבמה ותרתי עממא דקאמרא ליעיל על אגנא דידן הי"ה ועל ר"י הגלילי אמר וגמר. תוסי' הורא"ש: כן חשש המורום לזוכים. וד"ל תוסי' חיצוניות פי הקוי' לזוכים מעורבים והגן' פי שנה מלוב ממי פוט ולזוכים היו בעורתן וכן כתוב ולזוכים וכושי'ם ודיוני' להזכים ודכתיב ומצרים ילו וגו' (מנחם בירושלמי בגי' אר' דקמני והלכותיקים פפוטבמאי וכו') וכן חמרא לובאה בירוש פרח במה בהמה פי בערות חמור מפני וכן מוכב בירושלמי דגרסי'. עלה פרח במה בהמה ויצאת גבי' הוא דקמני' והלכותיקים פפוטבמאי בירושלמי וכו'. וד"ל תוסי' חיצוניות וא"ת ודלמא שפיר

קדושת דמים מקדושת הגוף ותנא דידן האי בכור בכור מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדר' יוסי בר' חנינא דאמר ר' יוסי בר' חנינא ^(ז) למה נאמרו אימורין בבכור שור אימורין בבכור כשב אימורין בבכור עז צריכא דאי כתב רחמנא בבכור שור שכן נתרבה בנסכים כשב שכן נתרבה באליה בעז שכן נתרבה אצל עבודת כוכבים ביחיד חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי בהי לא ליכתוב לא ליכתוב רחמנא בשור ותיתי מהנך מה להנך שכן נתרבו אצל פסחים לא לכתוב בכשב ותיתי מהנך שכן נתרבו אצל מוכב הילכך צריכי ורבי יוסי הגלילי אם כן ליכתוב קרא אך בכור שור כשב ועז בכור בכור למה לי אלא לאו ש"מ עד שהיה הוא שור ובכורו שור ורבי יוסי הגלילי האי פטר חמור פטר חמור מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא ר' יוסי הגלילי אומר מתוך שנא' ^(ז) אך פרד תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה שומע אני אפי' פטרי סוסים וגמלים ת"ל פטר חמור ^(ז) פטר חמור אמרתי לך ולא פטרי סוסים וגמלים ועדיין אני אומר פטרי חמור בשנה פטרי סוסים וגמלים בכל דבר תלמוד

הלוקח עובר חמורו

ומשקל אחד של כ"ה שיעור מנה של חול רביע מנה של קדש ^(ז) קודש שמוסף קדש ומשקלו של ט"ו ושלשמן מחזיקות שיעור מנה של קדש וכן מוכח התרגום דמתרגם וסלעא עשרין מעין תלמות מנה עשרין סלעין מנה דכספא עשרין וחמש סלעים רבעות מנה חמש

והא ^(ז) מאתן וארבעין הויין אלא ש"מ מנה של קודש מנה כפול היה ושמע מינה ^(ז) מוסיפין על המדות ואין מוסיפין יתר על שתות ושמע מינה שתותא ^(ז) מלבר אמר ר' חנינא שאלתי את ר' ^(ז) אליעזר בבית מותבא רבא מה נשתנו פטרי חמורים מפטרי סוסים וגמלים א"ל גזירת הכתוב היא ועוד שסייעו ישראל בשעת יציאתם ממצרים שאין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו תשעים חמורים לזבים מעונים מכספה וזהבה של מצרים ועוד שאלתיו מאי לשון רפידים ואמר לי רפידים שמה כתנאי ^(ז) ר' אליעזר אומר רפידים שמה ר' יהושע אומר שריפו עצמן מדברי תורה וכן הוא אומר ^(ז) לא הפנו אבות אל בנים מרפיון ידים ועוד שאלתיו מאי לשון שטים ואמר לי שטים שמה כתנאי ר' אליעזר אומר שטים שמה רבי יהושע אומר שנתעסקו בדברי שטות ^(ז) ותקראן לעם לזבחי אלהיהן רבי אליעזר אומר ערומות פגעו בהן ר' יהושע אומר שנעשו כולן בעלי קריין: **מתני'** **יפרה שילדה** ^(ז) מין חמור וחמור שילדה כמין סוס פטורה מן הבכרה שנאמר ^(ז) פטר חמור ^(ז) פטר חמור שני פעמים עד שיהא היולד חמור והיולד חמור ^(ז) ומה הם באכילה בהמה טהורה שילדה כמין בהמה טמאה מותר באכילה וטמאה שילדה כמין בהמה טהורה אסור באכילה ישהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור: **גמ'** תנן התם ^(ז) רחל שילדה מין עז ועז שילדה מין רחל פטור מן הבכורה ואם יש בו מקצת סימנין חייב מנא הני מילי אמר רב יהודה ^(ז) דאמר קרא ^(ז) אך בכור שור ^(ז) שהיה הוא שור ובכורו שור בכור כשב שיהא הוא שור ובכורו שור בכור עז שיהא הוא עז ובכורו עז יכול אפי' יש בו מקצת סימנין ^(ז) ת"ל ^(ז) אך חלק והא תנא פטר פטר קנסיב לה לפרה הוא דאמר כרבי יוסי הגלילי דתניא ר' יוסי הגלילי אומר אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור בכור כשב עד שיהא הוא שור ובכורו שור בכור עז שיהא הוא עז ובכורו עז יכול אפי' יש בו מקצת סימנין ת"ל אך חלק במאי קמיפלגי תנא דידן סבר גלי רחמנא בקדושת דמים וה"ה בקדושת הגוף ור' יוסי סבר גלי רחמנא בקדושת הגוף וה"ה בקדושת דמים וגמר

דלא קנני ואם יש בו מקצת סימנים דאם יש בו מקצת סימנים דומה לאמו חיי' דה"ל בעי ליה לקמן איבעיא להו פרה [שילדה] כו': והא תנא פטר פטר קא נסיב לה. מקשי לרב יהודה מאי שנא דלא יליף לה מפטר פטר מחייבא דיליף אגא דמתניין אילו היה משכב בריאת דילמא מאך בכור איכא למימר דרב יהודה סבר לה כוותיה אלא אי מימרא דנפשיה קאמר מאי שנא דלא יליף לה מפטר פטר. אין אשכח ברייתא והוא דקאמר כו' יוסי הגלילי דהניא כו': במאי קא מפלגי. אמאי יליף תנא מפטר פטר ור' יוסי מאך בכור: תנא דידן סבר. גלי רחמנא בקדושת דמים דקילא דבר פרוין הוא פטר חמור דלא קריש עד שיהא הוא חמור והולד חמור: וה"ה. כ"ש בקדושת הגוף בכור [בהמה טהורה] דלאו בר פריה [הוא] דלא קריש עד שיהא ממש בדמיון [סממן]: ור' יוסי סבר ליה רחמנא בקדושת הגוף. וגמר קדושת דמים מקדושת הגוף כמה מפני דלר' יוסי ליכא למימר והי"ה כ"ש קדושת דמים קילא אלא כמה מפני ובהכי הוי פלוגתיהו דהאי גמר בהו"ה והאי גמר במה מפני: למה נאמרו אימורים בבכור שור ואימורים בבכור כשב אימורים בכור עז. דכתיב [בכולהו] ואת דמים [ודמיהו] תורק על המזבח ואת חלבם תקטיר. אמאי איצטריך למיכתב בכולהו ליכתוב אימורין בחד וילפי אידך מיניה: צריכי. למיכתב בכולהו. תנן לא אתי משור שכן שור נתרבה בנסכים דאת ליה חצי חצי חל פטר. ואי

פרק ראשון בכורות

והא **מאסן וארבעים דינר ניעהו**. אלא כפול היה וצמנה דקודש הוו מאסן והנך ארבעים דטפו עלייהו וזו שהוסיפו צימי יחוקלל והוסיפו עליהן שמות דלרבעין הוו שמותא מלכר דצמאתן איכא והוסיפו עליהן שמות דלרבעין הוו והניאו פעם מ' ששים מצחוך והוסיפו עליהן ולא ה' פעמים מ' והניאו פעם מ' ששים מצחוך והוסיפו עליהן ולא חמרי' שמות מלגיו שיחלקו ^(ז) לשעה ויוסיפו על המשקל אחד מאותן חלקים: **צבים מוסבא רבא**. צבית המדרש הגדול: **לזכים**. מעולים: **שריפו ידיהם כו'**. לפיכך צא עליהם עמלק: לא הפנו אבות אל בנים (להליל) **מרפיון ידים**. מכאן שריפו ידיהם מן המורה: **צדדי שטות**. לזנות את צנות מואב: **ערומות פגעו בן**. ותקראן משמע גופן היה פוגע בן: **שנעשו כולן בעלי קריין**. ולשון מקרה"ס הוא: **מתני'** **פטר חמור פטר חמור שני פעמים**. כתובים חמורה חד בקדש יז כל צבור (שמות יג) וחד צראה אחת (שם לה): **היולד האם**. והנולד חמור. שהוא דומה לאמו: **ומה הן צאליה**. אותן שאין דומין לאמן: **גב' מקלס סימנין**. של אמו: **אך צבור שור כו'**. מדמני' למיכתב אך שור כשז ועז דהא עניינא בצבור קמישמעי דכתיב לעל מנייה כל פטר רחם וגו' ונקט בכולהו צבור ש"מ עד שיהא הצבור כאמו ולא יהא דומה לאחר: **והא תנא**. דמתנימין: **פטר פטר קנסיב לה לפרה**. דקא מפיק פרה שילדה מין חמור דפטורה מן הצכורה מן פטר פטר עד שיהא היולד חמור והולד חמור ופרה נמי גמרה מחמור ורבי יהודה היכי שכן קרא דמתנימין קנסיב למודא אחרינא: רב יהודה דלמר כרבי יוסי הגלילי: ^(ז) אך חלק. דכל אסין וקקין שצמורה למעט: **גלי רחמנא**. צמחור דקדושת דמים הוא שאינו קדוש (צאל) [אללן] דמיו שיפדה צשה גלי ציה רחמנא דנדמה פטור והי"ה לצבור צמהה טהורה דקדושת הגוף היא: **למה נאמרו אימורי כו'**. צהאי קרא אך צבור שור או צבור כשז או צבור עז לא תפדה קדש הס ואת דמס מזרוק ^(ז) ואת חלבם תקטיר דכולם אימוריהם קרבים: **שור**. נסכיו מרזינס חלי והיזן וכשז ועז רביעיית הדין. כשז אלייתו קרינה עס אימוריהם סקל' צויקרא [א] מה שאין כן צבור ועז: **כשז ועז פסח** צא מהן דכתיב [שמות יצ] מן הכצבים ומן העזים תקחו: **שור ועז נסרכו אכל עצום כוכבים צציוור**. פר לעולה ושעיר לחטאת: **שור וכשז יש צן** **זד רינזי אכל מוצת**. דכשהן קרבים יש מהן לאשים יותר מעז שור צנסכים וכשז צאליה: **א"כ**. דלא אתיא קרא אלא להכי: **ועדיין אני אומר פטר חמור פפדה צשה**. ולא צדצד אחר ושאר צכורי עמאה צכל צדר ולעולם קדושים צצכורה: **מ"ל**

דלא קנני ואם יש בו מקצת סימנים דאם יש בו מקצת סימנים דומה לאמו חיי' דה"ל בעי ליה לקמן איבעיא להו פרה [שילדה] כו': והא תנא פטר פטר קא נסיב לה. מקשי לרב יהודה מאי שנא דלא יליף לה מפטר פטר מחייבא דיליף אגא דמתניין אילו היה משכב בריאת דילמא מאך בכור איכא למימר דרב יהודה סבר לה כוותיה אלא אי מימרא דנפשיה קאמר מאי שנא דלא יליף לה מפטר פטר. אין אשכח ברייתא והוא דקאמר כו' יוסי הגלילי דהניא כו': במאי קא מפלגי. אמאי יליף תנא מפטר פטר ור' יוסי מאך בכור: תנא דידן סבר. גלי רחמנא בקדושת דמים דקילא דבר פרוין הוא פטר חמור דלא קריש עד שיהא הוא חמור והולד חמור: וה"ה. כ"ש בקדושת הגוף בכור [בהמה טהורה] דלאו בר פריה [הוא] דלא קריש עד שיהא ממש בדמיון [סממן]: ור' יוסי סבר ליה רחמנא בקדושת הגוף. וגמר קדושת דמים מקדושת הגוף כמה מפני דלר' יוסי ליכא למימר והי"ה כ"ש קדושת דמים קילא אלא כמה מפני ובהכי הוי פלוגתיהו דהאי גמר בהו"ה והאי גמר במה מפני: למה נאמרו אימורים בבכור שור ואימורים בבכור כשב אימורים בכור עז. דכתיב [בכולהו] ואת דמים [ודמיהו] תורק על המזבח ואת חלבם תקטיר. אמאי איצטריך למיכתב בכולהו ליכתוב אימורין בחד וילפי אידך מיניה: צריכי. למיכתב בכולהו. תנן לא אתי משור שכן שור נתרבה בנסכים דאת ליה חצי חצי חל פטר. ואי

כפול והאי דקא חשיב הני בפרטורות דאית בהו טפי מככר פשוט משום דפרטא דבר כגון פסח או י' או י' או י' חשיב כבכר אבל פטרא או י' פחות מ' לא חשיב כבכר אלא בפרטורות ולעולם נימא דלאו כפול הוא: אלא. מהכא והשקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם חשבון דקרא חזו ס' שקלים וקאמר המנה יהיה לכם כלומר דבך ליהוי מנה: מנה. בתמידי מאתן וארבעים דנרין חזו ס' שקלים היינו ב' מנים ומאה דנרין: אלא ש"מ. דמאמר המנה יהיה לכם דמנה של קדש כפול היה. והני ארבעים הדוו טפי ממאותם היינו דהוסיפו על המדה שתות מלבר: ערומות. וזו מהלכות ונעוצות בהו בישראל דהיינו ותקראן הן עצמן כלומר בשון נוצב בהן כדי לבער בהן יצרן: פטר חמור פטר חמור ב' פעמים. א' בסדר בא אל פריעה. וא' בס' כי תשא: תנן התם. באידך פירקין: מנא הני מילי. דפטור: אך חלק. דאם יש בו קצת סימן שרומה לאמו חייב בבכורה וה"ה נמי לחנא דמתני' דאע"ג

דלא קנני ואם יש בו מקצת סימנים דאם יש בו מקצת סימנים דומה לאמו חיי' דה"ל בעי ליה לקמן איבעיא להו פרה [שילדה] כו': והא תנא פטר פטר קא נסיב לה. מקשי לרב יהודה מאי שנא דלא יליף לה מפטר פטר מחייבא דיליף אגא דמתניין אילו היה משכב בריאת דילמא מאך בכור איכא למימר דרב יהודה סבר לה כוותיה אלא אי מימרא דנפשיה קאמר מאי שנא דלא יליף לה מפטר פטר. אין אשכח ברייתא והוא דקאמר כו' יוסי הגלילי דהניא כו': במאי קא מפלגי. אמאי יליף תנא מפטר פטר ור' יוסי מאך בכור: תנא דידן סבר. גלי רחמנא בקדושת דמים דקילא דבר פרוין הוא פטר חמור דלא קריש עד שיהא הוא חמור והולד חמור: וה"ה. כ"ש בקדושת הגוף בכור [בהמה טהורה] דלאו בר פריה [הוא] דלא קריש עד שיהא ממש בדמיון [סממן]: ור' יוסי סבר ליה רחמנא בקדושת הגוף. וגמר קדושת דמים מקדושת הגוף כמה מפני דלר' יוסי ליכא למימר והי"ה כ"ש קדושת דמים קילא אלא כמה מפני ובהכי הוי פלוגתיהו דהאי גמר בהו"ה והאי גמר במה מפני: למה נאמרו אימורים בבכור שור ואימורים בבכור כשב אימורים בכור עז. דכתיב [בכולהו] ואת דמים [ודמיהו] תורק על המזבח ואת חלבם תקטיר. אמאי איצטריך למיכתב בכולהו ליכתוב אימורין בחד וילפי אידך מיניה: צריכי. למיכתב בכולהו. תנן לא אתי משור שכן שור נתרבה בנסכים דאת ליה חצי חצי חל פטר. ואי

כפול והאי דקא חשיב הני בפרטורות דאית בהו טפי מככר פשוט משום דפרטא דבר כגון פסח או י' או י' חשיב כבכר אבל פטרא או י' פחות מ' לא חשיב כבכר אלא בפרטורות ולעולם נימא דלאו כפול הוא: אלא. מהכא והשקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם חשבון דקרא חזו ס' שקלים וקאמר המנה יהיה לכם כלומר דבך ליהוי מנה: מנה. בתמידי מאתן וארבעים דנרין חזו ס' שקלים היינו ב' מנים ומאה דנרין: אלא ש"מ. דמאמר המנה יהיה לכם דמנה של קדש כפול היה. והני ארבעים הדוו טפי ממאותם היינו דהוסיפו על המדה שתות מלבר: ערומות. וזו מהלכות ונעוצות בהו בישראל דהיינו ותקראן הן עצמן כלומר בשון נוצב בהן כדי לבער בהן יצרן: פטר חמור פטר חמור ב' פעמים. א' בסדר בא אל פריעה. וא' בס' כי תשא: תנן התם. באידך פירקין: מנא הני מילי. דפטור: אך חלק. דאם יש בו קצת סימן שרומה לאמו חייב בבכורה וה"ה נמי לחנא דמתני' דאע"ג

מסורת הש"ס

(א) [נמנות עז. צ"צ ז"ל, צ] צ"ל אלוהי. (א) [נסהדרין קו. י, ד] [נ] מוס' לקמן ו' ד"ה ומה סי' וע' מו"ק"ט, (ט) לעיל ג: לקמן ו' מנ: [לקמן ו' ז. י. י. סי' צ"ק עתא, (א) [פסחוס ה. ושי"צ, (ט) [בכיותם (ד. פ"ש"ס, (ט) [דכרסיס בגן, (ז) צ"ל לפני ד"ה וזה, (ז) גי' דשי"א אחר וכן גי' צ"ק, (ט) דתלמות מנה ורבעות מנה איירי צמנה. צ"ק, (ט) צ"ל כפול, (ז) [דניאל"ה, (ט) ערך לנדקס. צ"ק, (ט) סימנים דחייב. רב דקאמר מו"ק"מ קרא דתנא רב יהודה הוה ליה. צ"ק, (ט) שור מדין צכורה דפטור. צ"ק, (ק) הוא שור. צ"ק, (ר) דלא צנעין צכור שני ופלגי דש לזו. צ"ק,

תורה אור השלם

- מקול ששעת פרוסת אביקרו מרעש קרוביו המון גלגליין לא דפנען אבות אל בגים מרפיון ידיהם: וימיהו מז ג' ותקראן לעם קרובי אליהון ויחבלין הקעם וישתחוו לאלהיהון: במדבר כה ב' וכל פטר חמור תפדה בשנה ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ופטר חמור תפדה בשנה ואם לא תפדה ויערפתו כל בבור גנין תפדה ולא ידאו פני שמות לה כ' וכל פטר חמור תפדה בשנה ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג
- ואם לא תפדה ויערפתו וכל בבור אדם בגנין תפדה שמות יג יג

הגהות הב"ח

- במשנה במין חמור:
- ש"י ד"ה והא מאתן וכו' מלניו שיתקנו מאתן לשהי:
- ד"ה למה וכו' מזרוק על המזבח ואת חלבם:

גליון הש"ס

גמ' דא"כ אך בכור שור. לקמן יג ע"א: רוב' ד"ה תלמוד וכו' מקצת סימן חייב מנא ליה. ע' לקמן יג ע"א מד"ם קמ"ל:

רבינו גרשום

כפול והאי דקא חשיב הני בפרטורות דאית בהו טפי מככר פשוט משום דפרטא דבר כגון פסח או י' או י' או י' חשיב כבכר אבל פטרא או י' פחות מ' לא חשיב כבכר אלא בפרטורות ולעולם נימא דלאו כפול הוא: אלא. מהכא והשקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם חשבון דקרא חזו ס' שקלים וקאמר המנה יהיה לכם כלומר דבך ליהוי מנה: מנה. בתמידי מאתן וארבעים דנרין חזו ס' שקלים היינו ב' מנים ומאה דנרין: אלא ש"מ. דמאמר המנה יהיה לכם דמנה של קדש כפול היה. והני ארבעים הדוו טפי ממאותם היינו דהוסיפו על המדה שתות מלבר: ערומות. וזו מהלכות ונעוצות בהו בישראל דהיינו ותקראן הן עצמן כלומר בשון נוצב בהן כדי לבער בהן יצרן: פטר חמור פטר חמור ב' פעמים. א' בסדר בא אל פריעה. וא' בס' כי תשא: תנן התם. באידך פירקין: מנא הני מילי. דפטור: אך חלק. דאם יש בו קצת סימן שרומה לאמו חייב בבכורה וה"ה נמי לחנא דמתני' דאע"ג